

Karakter ve Değerler Eğitimi

Editör: Bayram ÖZER

2. Baskı

Editör: Doç. Dr. Bayram ÖZER

KARAKTER VE DEĞERLER EĞİTİMİ

ISBN 978-605-241-993-9
DOI 10.145/9786052419939

Kitap içeriğinin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

© 2021, PEGEM AKADEMİ

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Pegem Akademi Yay. Eğt. Dan. Hizm. Tic. A.Ş. ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı; mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Bu kitap T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır. Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında yayineimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları satın almamasını diliyoruz.

Pegem Akademi Yayıncılık, 1998 yılından bugüne uluslararası düzeyde düzenli faaliyet yürüten **uluslararası akademik bir yayinevidir**. Yayımladığı kitaplar; Yükseköğretim Kurulunca tanınan yükseköğretim kurumlarının kataloglarında yer almaktadır. Dünyadaki en büyük çevrimiçi kamu erişim kataloğu olan **WorldCat** ve ayrıca Türkiye’de kurulan **Turcademy.com** tarafından yayınları taranmaktadır, indekslenmektedir. Aynı alanda farklı yazarlara ait 1000’in üzerinde yayını bulunmaktadır. Pegem Akademi Yayınları ile ilgili detaylı bilgilere <http://pegem.net> adresinden ulaşılabilir.

1. Baskı: Ekim 2019, Ankara
2. Baskı: Eylül 2021, Ankara

Yayın-Proje: Nisanur Uzunlu
Dizgi-Grafik Tasarım: Tuğba Kaplan
Kapak Tasarım: Pegem Akademi

Salmat Basım Yayıncılık Ambalaj Sanayi Tic. Ltd. Şti.
Büyük Sanayi 1. Cadde 95/1
İskitler/ANKARA
Tel: 0312-341 1020

Yayıncı Sertifika No: 36306
Matbaa Sertifika No: 26062

iletişim

Macun Mah. 204. Cad. No: 141/A-33 Yenimahalle/ANKARA
Yayınevi: 0312 430 67 50
Dağıtım: 0312 434 54 24
Hazırlık Kursları: 0312 419 05 60
İnternet: www.pegem.net
E-ileti: pegem@pegem.net
WhatsApp Hattı: 0538 594 92 40

ÖN SÖZ

Bu kitap 13 farklı akademisyenin gayreti ve Pegem Akademinin özverili çalışmalarıyla ortaya çıkmıştır. Kitabın hazırlanması sırasında 2019 YÖK Kur tanımına göre Eğitim Fakültelerinde seçmeli olarak okutulmakta olan “Karakter ve Değerler Eğitimi” dersinin içeriği dikkate alınarak hazırlanmıştır. İçeriğinde daha çok Türk İslam Kültür ve Medeniyeti merkeze alınarak işlenmeye çalışılan karakter ile ilgili temel kavramlardan başlamak üzere kültürümüzde yer alan ve karakterle ilişkilendirilen kavramlar işlenmiş, karakter eğitiminde ve gelişiminde ailenin ve çevrenin rolü milli ve manevi değerler dikkate alınarak açıklanmaya çalışılmıştır.

Ahlak ve Etik kavramlarının insani ve kültürel kalkınma açısından ele alınmasının ardından, milli – manevi değerler ve evrensel değerler karşılaştırmalı olarak verilmiştir. Bu arada değerlerin tanımı ve sınıflandırması da yapılmaya çalışılmıştır. Konunun devamı olarak Türk kültür tarihinde ve Türkiye’de değerler eğitimi incelenerek değerler eğitiminin inanç sistemi açısından ele alınmasına çalışılmıştır. Eğitim programlarında yer alan değerler, karakter ve değer eğitimi yaklaşımları ve yöntemlerine değinildikten sonra da Eğitim felsefesi ve değerleri açısından değerler eğitimi açıklanmıştır.

Modern ve çok kültürlü toplumlarda değerler krizi anlatıldıktan sonra karakter ve değer eğitiminde rol model olarak öğretmenden bahsedilmiştir. Değerlerin toplumsal hayattaki öneminden bahsedilerek son olarak değerler eğitimine yönelik önerilerde bulunulmuş ve kitap tamamlanmıştır. Kitapta mümkün olduğu kadarıyla karakter ve değerlerden bahsedilirken öz kültürümüz ve toplumsal ve insani değerlerimiz ön planda tutulmuştur. Öğretmen adayları ve öğretmenler başta olmak üzere bütün okuyuculara yararlı olması dileğiyle.

Yazarlar Adına

Editör: Doç. Dr. Bayram ÖZER
ORCID No: 0000-0003-4375-4104

Bölümler ve Yazarları

Editör: Doç. Dr. Bayram ÖZER

1. Bölüm: Karakter Eğitimi ve Değerler Eğitimi ile İlgili Temel Kavramlar

Doç. Dr. Eyüp BOZKURT, Fırat Üniversitesi

ORCID No: 0000-0001-8009-3478

2. Bölüm: Karakter Eğitimi ve Gelişiminde Aile, Çevre ve Okul

Dr. Ahmet GENÇ, Samsun İlkadım Ahmet Sarı Ortaokulu

ORCID No: 0000-0002-0948-4756

Doç. Dr. Yaşar BARUT, Ondokuz Mayıs Üniversitesi

ORCID No: 0000-0003-1602-2477

3. Bölüm: Değerler Eğitimi Açısından Ahlak ve Etik Kavramları: İnsani-Kültürel Kalkınma Sürecinde Değer Eğitimi

Dr. Öğr. Üyesi Volkan DURAN, Iğdır Üniversitesi

ORCID No: 0000-0003-0692-0265

4. Bölüm: Değerlerin Tanımı ve Sınıflandırılması: Milli-Manevi Değerler ve Evrensel Değerler

Doç. Dr. Mustafa TEKKE, Düzce Üniversitesi

ORCID No: 0000-0003-0412-4353

5. Bölüm: Türk Kültür Tarihinde ve Türkiye'de Değerler Eğitimi

Doç. Dr. Recep KAHRAMANOĞLU, Gaziantep Üniversitesi

ORCID No: 0000-0001-6670-8165

6. Bölüm: Değerler Eğitiminin İnanç Sistemi Açısından Değerlendirilmesi

Doç. Dr. Rıza KORKMAZGÖZ, Ondokuz Mayıs Üniversitesi

ORCID No: 0000-0001-8995-0472

7. Bölüm: Eğitim Programlarında Değerler

Doç. Dr. Şener ŞENTÜRK, Ondokuz Mayıs Üniversitesi

ORCID No: 0000-0002-0672-7820

8. Bölüm: Değer Öğretim Yaklaşımı: Karakter ve Değer Eğitim Yaklaşımı ve Uygulaması

Dr. Öğr. Üyesi Mohamad Azrien MOHAMED ADNAN

Malaya Üniversitesi

ORCID No: 0000-0002-3578-3581

9. Bölüm: Eğitim Felsefesi ve Hedefleri Yönünden Karakter ve Değer Eğitimi

Doç. Dr. Cihat YAŞAROĞLU, Bingöl Üniversitesi

ORCID No: 0000-0002-9574-178

10. Bölüm: Karakter / Değer Eğitiminde Öğretim Yöntemleri ve Teknikleri

Doç. Dr. Cihat YAŞAROĞLU, Bingöl Üniversitesi

ORCID No: 0000-0002-9574-178

11. Bölüm: Modern ve Çok Kültürlü Toplumlarda Değerler Krizi ve Eğitim

Dr. Öğr. Üyesi Süleyman BALCI, Kırıkkale Üniversitesi

ORCID No: 0000-0001-9374-8808

12. Bölüm: Karakter ve Değer Eğitiminde Rol Model Olarak Öğretmen

Doç. Dr. Bayram ÖZER, Ondokuz Mayıs Üniversitesi

ORCID No: 0000-0003-4375-4104

13. Bölüm: Değerlerin Toplumsal Hayattaki Önemi: Karakter ve Değer Eğitiminde Kültürlerarası Farklılaşma ve Birlikte Yaşama Kültürü

Doç. Dr. Benaouda BENSALD, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi

ORCID No: 0000-0002-3054-7707

14. Bölüm: Değerler Eğitimine Yönelik Öneriler

Dr. Öğr. Üyesi Esat ŞANLI, Ondokuz Mayıs Üniversitesi

ORCID No: 0000-0001-8227-8097

İÇİNDEKİLER

Ön Söz.....	iii
Bölümler ve Yazarları.....	v

1. BÖLÜM

KARAKTER EĞİTİMİ VE DEĞERLER EĞİTİMİ İLE İLGİLİ TEMEL KAVRAMLAR

Giriş.....	2
Değer.....	3
Ahlak.....	5
Erdem	9
Kişilik.....	11
Mizaç.....	13
Huy.....	14
Karakter	14
Karakter Eğitimi	15
Değerler Eğitimi	20
Karakter Eğitimi ve Değerler Eğitimi Kavramlarına İlişkin Genel Değerlendirme.....	21
Özet	22
Değerlendirme ve Tartışma Soruları	23
Kaynakça.....	23

2. BÖLÜM

KARAKTER EĞİTİMİ VE GELİŞİMİNDE AİLE, ÇEVRE VE OKUL

Giriş.....	28
Karakter Eğitimi ve Gelişiminde Ailenin Rolü	29
Karakter Eğitimi ve Gelişiminde Okulun Rolü.....	33
Karakter Eğitimi ve Gelişiminde Öğretmenin Rolü.....	38
Karakter Eğitimi ve Gelişiminde Çevrenin Rolü	40
Değerlendirme	41
Özet	42
Değerlendirme ve Tartışma Soruları	43
Kaynakça.....	43

3. BÖLÜM

DEĞERLER EĞİTİMİ AÇISINDAN AHLAK VE ETİK KAVRAMLARI: İNSANİ-KÜLTÜREL KALKINMA SÜRECİNDE DEĞER EĞİTİMİ

Değerler Eğitimi Açısından Ahlak ve Etik.....	46
İnsani Kültürel Kalkınma Sürecinde Değer Eğitimi.....	58
Özet	71
Değerlendirme ve Tartışma Soruları	72
Kaynakça.....	72

4. BÖLÜM

DEĞERLERİN TANIMI VE SINIFLANDIRILMASI: MİLLİ-MANEVİ DEĞERLER VE EVRENSEL DEĞERLER

Giriş.....	76
Milli-Manevi Değerler.....	77
Evrensel Değerler	82
Sonuç.....	85
Özet	87
Değerlendirme ve Tartışma Soruları	87
Kaynakça.....	88

5. BÖLÜM

TÜRK KÜLTÜR TARİHİNDE VE TÜRKİYE'DE DEĞERLER EĞİTİMİ

Giriş.....	92
Türk Kültür Tarihinde Değer Eğitimi.....	92
Değerler Eğitimi Bağlamında Ahilik Teşkilatı	93
Türk Yazılı ve Sözlü Edebi Türlerinde Değerler Eğitimi	96
Masallar	96
Efsaneler	97
Destanlar	100
Hikâyeler	103
Türkiyede Değerler Eğitimine Yönelik Uygulamalar ve Çalışmalar.....	105
Özet	109
Değerlendirme ve Tartışma Soruları	110
Kaynakça	111

6. BÖLÜM

DEĞERLER EĞİTİMİNİN İNANÇ SİSTEMİ AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

Giriş.....	116
Ahlaki Değerleri Bir Kaynağa Dayandırma Problemi.....	117
Anlam ve Değer Kaynağı Olarak İnanç	119
İnancın Ahlak ve Değere Teşvik Edici Rolü	122
İnsani İlişkilerde Gözetilmesi Gereken Temel Ahlaki Değerler	127
Adalet.....	127
Doğruluk ve Güvenilirlik.....	131
Hayâ/Utanma Duygusu.....	133
Hoşgörü	134
Özet	137
Değerlendirme ve Tartışma Soruları	138
Kaynakça	138

7. BÖLÜM

EĞİTİM PROGRAMLARINDA DEĞERLER

Giriş.....	140
Değerler ve “Kültürel Şizofreni”	140
Değerler Eğitiminin Esasları.....	142
Değerler Eğitimine İlişkin Yaklaşımlar	145
Eğitim Programlarında Değerler	147
Sonuç.....	154
Özet	154
Değerlendirme ve Tartışma Soruları	155
Kaynakça	155

8. BÖLÜM

DEĞER ÖĞRETİM YAKLAŞIMI: KARAKTER VE DEĞER EĞİTİM YAKLAŞIMI VE UYGULAMASI

Giriş.....	158
Değerler ve Eğitim	159
Okul Kültürü.....	160
Öğretmen ve Okulların Rollerini.....	161
Muallim Olarak Öğretmen	162

Murabbi Olarak Öğretmen	163
Muaddib Olarak Öğretmen	163
Mürşid Olarak Öğretmen	164
Öğretmenin Pedagojik Yaklaşımı.....	165
Sonuç.....	168
Özet	169
Değerlendirme ve Tartışma Soruları	169
Kaynakça	170

9. BÖLÜM

EĞİTİM FELSEFESİ VE HEDEFLERİ YÖNÜNDE KARAKTER VE DEĞER EĞİTİMİ

Giriş.....	174
Klasik Eğitim Felsefesi ve Değerler	175
İdealist Yaklaşımında Değer Anlayışı	175
Realist Yaklaşımında Değer Anlayışı	177
Spiritüalist Yaklaşımında Değer Anlayışı.....	179
Natüralist Yaklaşımında Değer Anlayışı.....	181
Pragmatist Yaklaşımında Değer Anlayışı.....	182
Varoluşçuluk ve Değer Anlayışı	184
Analitik Eğitim Felsefesi ve Değerler.....	185
Eleştirel Eğitim Felsefesi ve Değerler.....	185
Özet	186
Değerlendirme ve Tartışma Soruları	188
Kaynakça	188

10. BÖLÜM

KARAKTER /DEĞER EĞİTİMİNDE ÖĞRETİM YÖNTEMLERİ VE TEKNİKLERİ

Giriş.....	190
Karakter ve Değerler Eğitiminde Kullanılabilecek Yöntem ve Teknikler	193
Düz Anlatım Yöntemi	194
Soru – Cevap Yöntemi.....	194
Literatür Yöntemi	194
Servis Öğrenme	195
İşbirlikçi Öğrenme	196
Grup Tartışmaları	197

Sokratik Yöntem.....	199
Konuşma Halkaları.....	199
Beyin Fırtınası.....	200
Rol Oynama.....	200
Problem Çözme.....	201
Modelleme.....	201
Gezi.....	202
Sergi.....	202
Eğitsel Oyunlar.....	202
İstasyon Tekniği.....	203
Altı Şapka Düşünme Tekniği.....	204
Grafik Düzenleyiciler.....	204
Kart Kümeleri.....	205
Özet.....	205
Değerlendirme ve Tartışma Soruları.....	206
Kaynakça.....	207

11. BÖLÜM

MODERN VE ÇOKKÜLTÜRLÜ TOPLUMLARDA DEĞERLER KRİZİ VE EĞİTİM

Giriş.....	210
Değerler Krizi.....	211
Değerler Krizi ve Çokkültürlülük.....	213
Çokkültürlü Toplamlar.....	214
Çokkültürlülüğe Yönelik Eleştiriler.....	216
Çokkültürlülük ve Eğitim.....	217
Modern Toplumlarda Çokkültürlülük ve Eğitim.....	218
Kanada'da Çokkültürlülük ve Eğitim Sisteminde Değerler Eğitimi.....	219
Fransa'da Çokkültürlülük ve Eğitim Sisteminde Değerler Eğitimi.....	220
Özet.....	221
Değerlendirme ve Tartışma Soruları.....	223
Kaynakça.....	224

12. BÖLÜM

KARAKTER VE DEĞER EĞİTİMİNDE ROL MODEL OLARAK ÖĞRETMEN

Giriş.....	228
Karakter ve Değer Öğretiminde Öğretmenin Rolü	231
Socrates'ın Eğitime İlişkin Açıklama ve Görüşleri	232
Platon'un Eğitime İlişkin Açıklama ve Görüşleri.....	234
Aristoteles'in Eğitime İlişkin Açıklama ve Görüşleri	237
Farabi'nin Eğitime İlişkin Açıklama ve Görüşleri.....	239
İbn Miskeveyh'in Eğitime İlişkin Açıklama ve Görüşleri	241
İbn Sina'nın Eğitim Hakkındaki Açıklama ve Görüşleri	244
Yusuf Has Hacib'in Eğitime İlişkin Açıklama ve Görüşleri	246
Gazali'nin Eğitime İlişkin Açıklama ve Görüşleri.....	247
Mevlana Celaleddin Rumi'nin Eğitime İlişkin Açıklama ve Görüşleri.....	251
Özet	255
Değerlendirme ve Tartışma Soruları	255
Kaynakça.....	256

13. BÖLÜM

DEĞERLERİN TOPLUMSAL HAYATTAKİ ÖNEMİ: KARAKTER VE DEĞER EĞİTİMİNDE KÜLTÜRLERARASI FARKLILAŞMA VE BİRLİKTE YAŞAMA KÜLTÜRÜ

Giriş.....	260
İslami Sosyal Etik Kavramı	261
Sosyo-Kültürel Harmoni İçin Bir Katalizör Olarak Sosyal Etik Değerler.....	266
Öğrenme Topluluğu.....	267
Ahlaki Uygulama Topluluğu	271
Sosyal İşbirliği.....	274
Sonuç.....	277
Özet	278
Değerlendirme ve Tartışma Soruları	278
Kaynakça.....	278

14. BÖLÜM**DEĞERLER EĞİTİMİNE YÖNELİK ÖNERİLER**

Giriş.....	282
Değerler Eğitiminde Psiko-Sosyal Gelişim Özellikleri Dikkate Alınmalıdır.....	283
Değerler Eğitimi, Formel Eğitimin Önemli Bir Bileşeni Olmalıdır	288
Savunulan Değerler Yaşanmalıdır.....	290
Dersin İçeriği Doğrultusunda Metaforlar Kullanılmalıdır.....	291
Bir Değer Aktarım Aracı Olarak Teknolojinin Risk ve Avantajları Göz Önünde Bulundurulmalıdır.....	292
Değer Aktarımı Kitaplar ve Edebi Metinlerle Kuvvetlendirilmelidir.....	295
Değerler, Toplumun Kültür ve İnançları Göz Önünde Bulundurularak Sunulmalıdır	297
Değer Aktarımında Vicdan Etkileşimi Esas Alınmalıdır.....	298
Özet	299
Değerlendirme ve Tartışma Soruları	300
Kaynakça.....	300
Yazarlar Hakkında.....	303

1. BÖLÜM

KARAKTER EĞİTİMİ VE DEĞERLER EĞİTİMİ İLE İLGİLİ TEMEL KAVRAMLAR

Doç. Dr. Eyüp BOZKURT, Fırat Üniversitesi
ORCID No: 0000-0001-8009-3478

Kazanımlar

1. Karakter eğitimi ve değerler eğitimi kavramlarını açıklar.
2. Karakter eğitimi ve değerler eğitimine ilişkin temel kavramları bilir.
3. Değer kavramının karakter eğitimi açısından önemini kavrar.
4. Kişiliğin ve karakterin oluşmasında etkili olan faktörleri bilir ve açıklar.
5. Değer, ahlak ve erdem kavramları arasındaki ilişkiyi kavrar.

İçindekiler

1. Giriş
2. Değer
3. Ahlak
4. Erdem
5. Kişilik
6. Mizaç
7. Huy
8. Karakter
9. Karakter Eğitimi
10. Değerler Eğitim
11. Karakter Eğitimi ve Değerler Eğitimi Kavramlarına İlişkin Genel Değerlendirme
12. Özet
13. Değerlendirme ve Tartışma Soruları
14. Kaynakça

Giriş

Karakter eğitimi ve değerler eğitimi konuları ele alınmadan önce bilinmesi gereken bir takım temel kavramlar bulunmaktadır. Bunlar; kişilik, karakter, mizaç, huy, değer, ahlak ve erdem kavramlarıdır. Günlük hayatımızda sıklıkla kullandığımız bu kavramlar; sosyoloji, psikoloji, antropoloji, psikiyatri, felsefe, ilahiyat ve eğitim gibi alanların çalışma konusu olmuştur. Kavramların bu denli geniş bir yelpazede incelenmesinin bir sonucu olarak, kavramlar hakkında yapılmış olan çok sayıda tanım görmekteyiz. Kavramlara dair yapılan tanımlara bakıldığında da herkes tarafından kabul edilen, uzlaşma sağlanmış bir tanımın olmadığı görülmektedir. Bunun yanı sıra belirtilen kavramlardan birkaçının günlük hayatımızda birbirlerinin yerine kullanılması, kavramlar arasındaki ayrımın yapılmasını zorlaştırmakta ve kavram yanılıklarına sebep olmaktadır. Bu bölümde, belirtilen kavramların birbirleri ile karıştırılmasını önleyecek bir biçimde tanımlarının yapılması ve kavramlar arasındaki ilişkinin açıklanması amaçlanmaktadır.

Değer, ahlak ve erdem kavramları; bireyin karakterinin oluşmasında etkili olduğundan sırasıyla değer, ahlak, erdem, kişilik, mizaç, huy ve karakter kavramları açıklanacaktır. Ardından karakter eğitimi ve değerler eğitimi kavramları açıklanarak aralarındaki farka değinilecektir. Bahsedilen kavramların tanımlarına geçmeden önce, metin içerisinde yer alan ve metnin anlaşılması açısından önemli olan birkaç nokta üzerinde durmak gerekir.

İncelenecek olan bu kavramlar, etimolojileri açısından farklılıklar göstermektedir. Kavramların ortaya çıktığı dönemler, ortaya çıktıkları coğrafya ve dönemin koşulları, kavramların taşıdığı anlamları belirli ölçüde etkilemektedir. Örneğin ahlak kelimesinin batı dillerindeki karşılığına baktığımızda kökeni Latince olan “moral” kelimesi ile karşılaşırız. Bizim dilimize Arapça’dan girmiş olan ahlak kelimesinin kökeni ise yaradılış anlamına gelen “hulk” kelimesidir. Ayrıca İslam alimlerinin eserlerine bakıldığında ahlak kavramının, kökeni Farsça olan “huy” kelimesi ile eş anlama gelecek şekilde kullanıldığı görülmektedir. Huy kelimesi ise çoğu kaynakta mizaç ile eş anlamlı olarak gösterilse de, bu iki kelime anlam olarak birebir aynı değildir. Dolayısıyla tanımlanacak olan kavramların net bir şekilde anlaşılabilmesi için diğer dillerdeki karşılıkları ve etimolojileri hakkında fikir sahibi olmak gerekir.

Konunun tam olarak anlaşılabilmesi için, günlük hayatımızda sıkça kullandığımız tutum ve davranış kelimeleri arasındaki farkın da bilinmesi gerekmektedir. Bireyin gözlemlenebilen tepkilerine davranış denir. Tutum ise bireyin sergileyeceği davranışın oluşmasında etkili olan güçtür. Tutum, bireyin sergileyecek olduğu

davranışın olası eğilimini gösterir. Bireyin davranışları açısından, bir nevi hazır-bulunmuşluk seviyesidir.

Ayrıca, kitabın bu bölümü içerisinde sıkça yer alan “yaratılış” kelimesi hakkında bilinmesi gereken ve önemli olan bir noktayı da vurgulayalım. Türkçede “yaratılış” ve “yaradılış” kelimeleri farklı anlamlara gelmektedir. Yaratılış kelimesi doğrudan yaratma eylemini ve yaratılmış olan nesneyi vurgulamaktadır. Yaradılış kelimesi ise “bir kimsede doğuştan bulunan vücut ve ruh özelliklerinin tümü, mi-zaç, huy, tiynet, cibiliyet” anlamlarına gelmektedir. Yani yaradılış kelimesi bireyin yaratılma sürecinde edinmiş olduğu özelliklere işaret eder. Bireyin doğumundan itibaren sahip olduğu, fitratında bulunan özellikleri anlatır. Bu nedenle metinde geçen yaradılış kelimesinin ifade ettiği anlamın bilinmesi, metnin anlaşılması açısından önemlidir.

1. Değer

Literatürde değer kavramı ile ilgili yapılmış tanımlar incelendiğinde sosyal bilimcilerin, değer kavramını toplum ile ilişkilendirerek; değer-toplum ilişkisi bağlamında tanımladığını görmekteyiz. İlerleyen kısımda bahsedilecek olan bu tanımlara geçmeden önce değer kavramının iyi anlaşılabilmesi için kelime anlamından yola çıkılarak tanımlanmasını daha doğru bulmaktayız. TDK¹, değer kelimesini “bir şeyin önemini belirlemeye yarayan soyut ölçü, bir şeyin değdiği karşılık, kıymet” olarak tanımlamıştır. Günlük hayatımızda bir ürünün maddi karşılığını ifade etmek amacıyla da kullanılan değer kavramının, sosyal bilimler alanında, soyut ve manevi bir anlam taşıdığı görülmektedir. Değer kavramına ilişkin yapılmış olan tanımların birkaç tanesi aşağıda verilmiştir.

- Raths, Harmin ve Simon; değerleri, kişinin gurur duyduğu ve kamuoyu ile açıkça paylaşma konusunda istekli olduğu inanç, tutum ya da duygular olarak tanımlamıştır².
- Allport, psikolojik olarak bağlanılan, sahip olma ya da koruma güdüsüyle çaba ve gayret gösterilen şeylerin değerli olarak görüldüğünü belirtmiştir³.
- Grubun, toplumun veya kişilerin davranış modellerini, amaçlarını ve diğer sosyo-kültürel öğelerinin önemini ölçmeye yarayan ölçütlere değer denir⁴.
- Değerler, hayatımıza yön veren, davranışlarımızda etkili olan, ulusal sınırları ile kültürel bağlamları içinde ve ötesinde inançlardır⁵.